

RPG-distrikt
Småland-Öland

Nätverket

”KPR lyssnar på oss!”

Nu finns det en svensk standard för vad som kan beskrivas som god kvalitet för omsorg, service och omvårdnad för äldre.

Det är SIS (Swedish Standards Institute) som tagit fram ett arbetsmaterial.
Standarden är framtagen av kommittén för Kvalitet i äldreboende, SIS/TK 572.

Kvalitet i omsorg, service, omvårdnad och rehabilitering för äldre med omfattande behov i ordinärt och särskilt boende

Först lite bakgrund

Kvalitetsfrågorna i äldreverksamheten får inte alltid den uppmärksamhet som skulle behövas. Samtidigt är kvaliteten avgörande för den som behöver olika välfärdstjänster. Kommunernas äldreomsorg kostar cirka 90 miljarder om året, vilket motsvarar 2,7 procent av bruttonationalprodukten. Cirka 89 000 personer bor i äldreboenden och cirka 220 000 personer har hemtjänst i dess olika former.

Nu finns möjligheter att kvalitetssäkra äldreomsorgen. Den standard som presenteras utgår ifrån äldres rättigheter och behov av valfrihet och kontinuitet. Men hjälp av standarden ska det bli lättare för kommuner att upphandla, utvärdera, säkerställa rutiner och tydliggöra ansvar mellan upphandlare och utförare.

Det måste finnas flexibla lösningar inom omsorgen som tar hänsyn till individuella behov. De äldre ska, så långt möjligt själva välja när och hur stöd och service ges. Personalen som tar hand om äldre ska ha en god arbetsmiljö, sägs det i presentationen av standardregler för en kvalitetsutveckling.

Cirka 50 intresseorganisationer, fackförbund, kommuner och landsting, privata företag, myndigheter och högskolor var varit engagerade i arbetet med att ta fram standardreglerna.

Man har identifierat två stora utmaningar som måste åtgärdas: det är svårt att följa upp kvalitetsarbetet i olika verksamheter och det råder stor ojämlikhet mellan olika äldreboenden. Personaltätheten kan vara låg på ett ställe, men hög på ett annat trots samma vårdbehov hos de boende.

Certifiering

Tanken med standarddokumentet är att den ska kunna användas för att kunna genomföra en tjänstecertifiering. På det sättet garanterar utförarna en god kvalitet i omsorgen.

Det är första gången som standard för äldreomsorgen är formulerad. Man söker överbrygga gränser mellan de grundläggande lagarna Socialtjänstlagen (SoL) och Hälso- och sjukvårdslagen (HSL).

Fem argument varför Sveriges kommuner bör införa standarden om kvalitet i äldreboende och hemtjänst:

- Det blir enklare att beställa tjänster och ställa kvalitetskrav på utövare
- Det blir enklare med uppföljning och analys av verksamheter
- Det blir tydligare vad som ska utgöra grund för internt förbättringsarbete
- Det blir tydligare vem som ansvarar för vad
- Det går att certifiera tjänster och på så sätt säkerställa kvaliteten

Kvalitetsdeklarationen ska hjälpa till att kartlägga och tydliggöra olika verksamhetsdelar, exempelvis omsorg, service, omvårdnad, rehabilitering, boendemiljö, tillgänglighet, vårdhygien och hjälpmedel.

Läs mer:

SvD Opinion/Brännpunkt 2015 04 15, Så säkras kvaliteten i äldreomsorgen

SIS Pressmeddelande Det största som hänt äldreomsorgen sedan fattigstugan

Svensk Standard SS 872500:2015 Kvalitet i omsorg, service, omvårdnad och rehabilitering för äldre med omfattande behov i ordinärt och särskilt boende (Standarden är copyright-skyddad, men kan efter registrering hämtas via internet i enstaka exemplar, omfattning ca 60 sidor inklusive bilagor)

Personliga reflektioner av Curt Karlsson

Varje ämnesområde i dokument har en kortfattad *inledning* och olika punkter där man ställer *krav* för en god standard.

Redan när de första skisserna och remisserna presenterades märkte jag att det kommer att bli ett omfattande dokument med stor bredd. Jag valde att för RPG:s räkning i remissen särskilt uppmärksamma vissa områden, speciellt de som har med människosyn och värderingar att göra. Jag upplever att allt detta finns med i slutdokumentet.

Ett exempel:

Avsnittet

Andliga och existentiella frågor

Inledning

Omsorg, service, omvårdnad och rehabilitering utgår från en helhetssyn på den äldre med hänsyn till hela människan, utifrån fysiska, psykiska, sociala och existentiella behov där alla delar är lika viktiga. Begreppen andlighet och existentialism är nära sammanlänkade och handlar om de stora livsfrågorna.

Krav

Den som bedriver verksamhet ska

- säkerställa att den äldre erbjuds information, stöd och samtal om andliga och existentiella behov samt har tillgång till kontaktuppgifter till andliga ledare och samfund

- säkerställa att personalen har kunskap och färdighet i att kommunicera med den äldre i andliga och existentiella frågor

- säkerställa att det finns tillgång till specialistkunskap och färdighet i andliga och existentiella frågor

Avsnittet

Omsorg, service, omvårdnad, rehabilitering

är mycket omfattande

Här är ett utdrag ur inledningen till avsnittet

Bemötande, integritet och trygghet

Inledning

Den äldre har rätt till ett privatliv där kroppslig integritet, självbestämmande och delaktighet respekteras. Den äldres ges möjligheter att behålla värdighet, och livskvalitet genom en trygg, överblickbar, tillgänglig och bekväm miljö med stimulans för att kunna utnyttja sin fysiska, intellektuella, emotionella och sociala förmåga. Den äldre erbjuds en verksamhet där årstider, helger, helgdagar

och traditioner uppmärksammas och firas och där självkänslan och livslusten stimuleras och stärks.

Ett viktigt avsnitt handlar om bemötande vid livets slut där vården ska genomföras så långt möjligt efter den äldres önskemål. *"Inför döden visas de närstående särskild omtanke"*. Kraven i avsnittet innehåller 12 punkter.

I bilagor kan man sedan göra en uppföljning innan den slutliga certifieringen fastställs.

Som jag uppfattar standardbeskrivningarna tar de hänsyn både till den äldre och den äldres anhöriga och till personalen som arbetar hos den äldre.

Min dröm

Att RPG väcker frågor om standarden i Kommunala Pensionärsrådet (KPR)

Att RPG på olika sätt är engagerad och är ett stöd vid genomförandet

Att det blir många äldreboenden och hemtjänstverksamheter som blir certifierade

Det kan ta tid, men är oerhört viktigt för att få en god kvalitet på äldreomsorgen i dess olika former.

2015 04 21 Curt Karlsson